

Силабус

АСИСТЕНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ АСПІРАНТІВ

Ступінь вищої освіти – третій (освітньо-науковий,
доктор філософії)

Галузь знань: 09 Біологія

Спеціальність: 091 Біологія та біохімія

Освітньо-наукова програма: Іхтіологія,
Гідробіологія.

Кількість кредитів: 6

Рік підготовки, семестр: III рік, V семестр.

Компонент ОНП: практична підготовка.

Мова викладання: українська.

**Розробники: д. б. н., с. д. Наталія СЕМЕНІЮК, к. б. н., с. н. с. Надія МАЙСТРОВА,
зав. аспірантурою Діана ЛАРІОНОВА**

Контактна інформація: gipoteca@gmail.com; +38099 5264762

Опис дисципліни

Метою асистентської педагогічної практики є поглиблення та закріплення знань аспірантів з питань організації і форм здійснення навчального процесу в закладах вищої освіти, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, закріплення набутих теоретичних знань та вдосконалення педагогічних компетентностей безпосередньо у навчальному процесі.

Навчальний контент

ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

1. Ознайомлення з законодавчою та нормативною базою, що регулює організацію освітнього процесу закладу вищої освіти (ЗВО).
2. Ознайомлення з формами та методами викладання освітніх компонент, що використовуються у навчальному процесі ЗВО.
3. Формування вміння критично оцінювати лекції, лабораторні та практичні заняття науково-педагогічних працівників і робити на їх основі висновки щодо організації власної викладацької роботи.
4. Оволодіння аспірантами професійними якостями майбутнього викладача – вміннями готувати навчальний матеріал з використанням останніх досягнень науки, чітко, доступно, логічно та послідовно викладати інформацію здобувачам освіти, розробляти практичну складову аудиторних занять, готувати завдання для самостійної роботи студентів.

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ УПРОДОВЖ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Методична діяльність аспіранта під час практики

Ознайомлення з особливостями організації освітнього процесу у ЗВО, а саме з кредитно-рейтинговою системою викладання дисциплін, освітніми програмами, навчальними планами, робочими програмами навчальних дисциплін, розкладом занять; підготовка і оформлення методичних рекомендацій щодо проведення різних видів навчальних занять, тематичного плану і планів окремих занять, завдань для самостійної роботи, завдань для поточного, модульного і підсумкового видів контролю тощо); участь аспірантів у методичній роботі

базової кафедри; участь у проведенні заліків та іспитів для студентів відповідної спеціальності.

Навчальна діяльність аспіранта під час практики.

Відвідування та аналіз навчальних занять, які проводяться викладачами кафедри; планування власної викладацької діяльності, підготовка до занять; проведення лекційних, семінарських/практичних занять за розкладом у закріпленій академічній групі, практичне застосування знань щодо викладання у ЗВО; обмін початковим професійним досвідом з іншими аспірантами в процесі відвідування і обговорення занять, що проводяться; перевірка письмових робіт студентів; проведення консультацій для студентів.

Виховна діяльність аспіранта під час практики

Ознайомлення з організацією виховної роботи у закладі вищої освіти; практичне застосування знань з викладання і конструктивної взаємодії зі студентами відповідно до етичних принципів, норм і правил; реалізація функцій, стилів, способів педагогічного спілкування і взаємодії зі студентською аудиторією; засвоєння навичок вирішення конфліктів в педагогічній діяльності.

Науково-дослідна діяльність аспіранта під час практики

Формування умінь та навичок опрацювання джерел наукової інформації та подальшого її застосування для організації і проведення різного виду навчальних занять і наукових заходів; використання матеріалів власної науково-дослідної роботи для підготовки до лекцій і семінарів; консультування щодо наукових досліджень студентів.

Формування програмних компетентностей

ОНП Іхтіологія

ІК. Здатність продукувати нові ідеї та розв'язувати комплексні проблеми у галузі природничих наук (біологія) та/або професійної дослідницько-інноваційної діяльності на основі переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

ЗК. 01. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу, оцінки сучасних наукових досягнень, формування нових ідей при розв'язанні дослідницьких і практичних задач.

ЗК.02. Уміння ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень.

ЗК.03. Навички використання сучасних методів і технологій наукової комунікації державною та іноземною мовами у науковій та освітній діяльності.

ЗК. 04. Здатність до проведення власних оригінальних наукових досліджень на сучасному рівні та їхнього усного і письмового відображення у презентаціях, наукових працях.

ЗК.07. Здатність до саморозвитку та самоосвіти.

ЗК.09. Прагнення до формування екоцентричного наукового світогляду, загального культурного кругозору, дотримання норм професійної етики, академічної доброчесності та біоетичних норм у наукових дослідженнях та педагогічній діяльності.

ФК.01. Здатність застосовувати отримані знання, адаптувати наявні методи та технології для вирішення проблем сучасної біології.

ФК.04. Здатність критично оцінювати, аналізувати, інтерпретувати та узагальнювати результати наукового дослідження, порівнювати їх із існуючими концепціями та теоріями.

ФК.05. Здатність оцінювати важливість отриманих знань та технологій, ризики їх впровадження для навколишнього середовища, здоров'я людини та соціуму.

ФК.06. Здатність ознайомлювати з результатами власного дослідження широкий загал фахівців та нефахівців, популяризація наукових знань.

ФК.07. Здатність організовувати науково-дослідний та освітній процес, ефективно спілкуватися з широким науковим загалом.

ФК.08. Здатність до самовдосконалення, оцінювання рівня власної фахової компетенції, підвищення рівня професійної кваліфікації.

ПРН.01. Демонструвати знання загальнонаукових філософських концепцій, розуміння ролі науки у розвитку суспільства, системний науковий світогляд, загальний культурний кругозір.

ПРН.02. Демонструвати знання в предметній області – іхтіології, володіння сучасними методами проведення науково-дослідних робіт, організації та планування експериментів із дотриманням біоетичних принципів поводження з гідробіонтами як об'єктами дослідження, а також практики оприлюднення наукових результатів.

ПРН.03. Аналізувати та застосовувати науковий доробок вітчизняних та зарубіжних учених у галузі дослідження.

ПРН.06. Демонструвати здатність організувати проведення наукових зібрань різного рівня, здатність спілкуватися іноземною мовою в обсязі, достатньому для представлення та обговорення власних результатів.

ПРН.07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема методи параметричної та непараметричної статистики.

ПРН.08. Показувати знання і розуміння проблемних питань в контексті теоретичних здобутків та практичного використання.

ОНП Гідробіологія

ІК. Здатність продукувати нові ідеї та розв'язувати комплексні проблеми у галузі природничих наук (біологія), оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

ЗК.01. Здатність до аналізу та синтезу набутої інформації; критичного та абстрактного мислення; навички логічного, послідовного й аргументованого викладу думки.

ЗК.02. Набуття гнучкого способу мислення, який дозволяє розв'язання проблем та задач, що вимагають оновлення та інтеграції знань при критичному ставленні до сталих наукових концепцій; здатність генерувати нові ідеї (креативність) та виявляти, ставити і вирішувати наукові проблеми на сучасному рівні.

ЗК.04. Вміння використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації державною та іноземною мовами у науковій та освітній діяльності; здатність працювати в міжнародному науковому просторі.

ЗК.05. Дотримання норм професійної етики, академічної доброчесності та біоетичних норм у наукових дослідженнях. Прагнення до формування екоцентричного наукового світогляду.

ФК.01. Здатність до засвоєння концепцій, теоретичних і практичних проблем сучасної біології, історії розвитку та сучасного стану наукових знань, зокрема, гідробіології, біорізноманіття, абіотичних та біотичних складових водних екосистем.

ФК.02. Здатність до формування системного наукового світогляду, загальнокультурного кругозору та професійної етики.

ФК.06. Здатність доносити до слухачів сучасні знання, зокрема, в рамках освітнього процесу та педагогічної практики, а також наукові результати власних досліджень.

ФК.08. Здатність до самовдосконалення, оцінювання рівня власної фахової компетенції, підвищення рівня професійної кваліфікації.

ПРН.01. Демонструвати знання загальнонаукових філософських концепцій, системний науковий світогляд, загальний культурний кругозір.

ПРН.03. Показувати знання і розуміння проблемних питань сучасної біології в контексті застосування системного підходу, різних рівнів організації біологічних систем, адаптаційних та еволюційних механізмів.

ПРН.04. Демонструвати знання в предметній області, володіти сучасними методами проведення науково-дослідних робіт, організації та планування експерименту та польових

досліджень з дотриманням етичних принципів поведінки з гідробіонтами.
ПРН.05. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, комп'ютерні засоби та програми при проведенні наукових досліджень та аналізі отриманих результатів та їх презентації.

Основні літературні джерела

1. Бугайчук К.Л. Змішане навчання: теоретичний аналіз та стратегія впровадження в освітній процес вищих навчальних закладів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2016. Том 54, № 4. С. 2–18.
2. Вельчева Л.Г. Методика викладання біології у вищих навчальних закладах для студентів напряму підготовки 8.040102 «Біологія» денної і заочної форми навчання: навчальний посібник. Мелітополь: Вид-во МДПУ, 2015. 102 с.
3. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання – 2-ге вид. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 384 с.
4. Головенкін В.І. Педагогіка вищої школи: підручник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
5. Грицай Н.Б. Інноваційні технології навчання біології: навч. посіб. Львів: Новий світ, 2000», 2023. 200 с.
6. Грицай Н.Б. Методика навчання біології: навч. посіб. Львів: Новий світ, 2000, 2019. 312 с.
7. Дубравська Д.М. Основи психології. Львів, 2001. 383 с.
8. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: підручник / За ред. проф. І.В. Зайченка. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
9. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: методичні вказівки до практичних і семінарських занять. Харків: ХНАУ, 2015. 28 с.
10. Слєпкань З.П. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. Київ, 2000. 193 с.
11. Тарасова С.М., Космачова А.М., Міхеєва Г.М. Методика навчання біології: навч. посіб. Херсон: Олді Плюс, 2018. 354 с.

Інтернет ресурси

<https://thelearningcoach.com/elearning2-0/best-practices-in-blended-learning/> - 10 найкращих практик для розробки змішаного (он-лайн/оф-лайн) навчання.

<https://www.ctkum.kiev.ua/resursi-dlya-distancijnogo-navchannya/> - найпопулярніші платформи для он-лайн взаємодії.

<https://vseosvita.ua/> - Національна освітня платформа.

https://kno.rada.gov.ua/news/main_news/75826.html - підбірка корисних освітніх ресурсів (у режимі оновлення).

Про дуальну освіту в Україні: <https://mon.gov.ua/ua/news/vid-25-do-50-navchannya-narobochomu-misci-robotodavec-ocinyuye-uchnya-ta-bere-uchast-u-vidbori-nanavchannya-uryad-zatverdiv-koncepciyu-dualnoyi-osviti>

Про професійний розвиток викладачів: <https://naqa.gov.ua/2019/07/рекомендації-національного-агентства/>

Про силабус: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/08/Силабус-проти-РТП.pdf>

Нормативні документи

Закон України про вищу освіту. Закон від 01.07.2014 р. - № 1556-VII [редакція 31.12.2024 р.] - Доступний <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання захисту практики відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Аспірант повинен самостійно виконувати практичні завдання. Використання ідей, тверджень, відомостей тощо, з інших джерел повинно супроводжуватись належним цитуванням та посиланням на джерела.

Політика щодо відвідування: Аспірант виконує всі види робіт, передбачені програмою практики.

Розподіл балів, які аспіранти отримують за практику

№ п/п	Вид роботи	Термін	Кількість балів
1	Виконання завдань практики (проведення занять)	протягом практики	40
2	Підготовка методичної документації (конспекти лекцій, презентації, методичні розробки) та її практичне застосування	протягом практики	20
3	Самостійна робота (індивідуальні завдання)	протягом практики	15
4	Оформлення звітної документації, своєчасна її подача	10-денний термін після закінчення практики	10
5	Захист результатів практики	відповідно до наказу	15
	Всього		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для іспиту)
90 – 100	A	відмінно
82–89	B	добре
74–81	C	
64–73	D	
60–63	E	задовільно
35–59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни